

Møte tirsdag den 4. juni kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 91):

1. Innstilling frå finanskomiteen om Folketrygdfondet – endring av Reglementets § 9 (Innst. S. nr. 173 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 52 (2001-2002))
2. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner (Innst. S. nr. 174 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:91 (2001-2002))
3. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter om endring av reglene for beskatning ved overgang fra sameie til enmannsforetak slik at ikke kjøper lenger blir beskattet for salg som ikke reelt er foretatt (Innst. S. nr. 175 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:99 (2001-2002))
4. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Morten Lund, Odd Roger Enoksen, Synnøve Konglevoll, Torny Pedersen, Hallgeir H. Langeland, Olav Gunnar Ballo, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om at energi levert fra alternative energikilder som fjernvarme, biobrensel og varmepumper i merverdiavgiftsloven likebehandles med elektrisk kraft for å unngå konkurransevridning i Finnmark, Troms og Nordland (Innst. S. nr. 176 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:100 (2001-2002))
5. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Karl-Anton Swensen om å justere drivstoffavgiftene etter prisutviklingen på råolje for å sette et øvre tak på prisene og derved gi mer forutsigbare rammevilkår for transportbrukere og næringsliv (Innst. S. nr. 177 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:108 (2001-2002))
6. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantane Inger S. Enger og Morten Lund om å lovfeste kjønnsnøytrale pensjonsordninger (Innst. S. nr. 190 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:124 (2001-2002))
7. Interpellasjon fra representanten Gjermund Hagesæter til finansministeren:
«Staten har gitt seg selv spesialordninger når penger skal kreves inn. Mens vanlige private kreditorer er begrenset til å ta 10 pst. av inkassosatsen i purregebyr (for tiden 52 kr), blir de som blir for sene med betaling av årsavgift for kjøretøy, lisensavgift og tilbakebetaling av studielån, pålagt skyhøye tilleggskrav (bilavgift 250 kr, kringkastingsavgift 15 pst. av avgiften og Statens lånekasse for utdanning 260 kr ved første purring og 360 kr ved andre purring). I motsetning til private kreditorer betyr disse offentlige spesialordningene at tilleggsgebyr også kan bli pålagt dersom betaleren har betalt én dag for sent, og

uten at purring er gjennomført. Stivbeint offentlig regelverk har også medført at skyldnere som har bedt om utsettelse noen få dager, er blitt svart med tilleggsgebyr.

Synes statsråden at disse offentlige særordningene er fornuftige og rettferdige?»

8. Referat

Presidenten: Representanten André *Kvakkestad*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte varerepresentanter har tatt sete:

For Akershus fylke: Harald *Espelund*.

For Buskerud fylke: Unni Hennum *Lie*.

For Møre og Romsdal fylke: Ola T. *Heggem*.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten foreslår at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Jens Stoltenberg (A): Jeg foreslår Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Kjell Engebretsen.

Presidenten: Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Kjell Engebretsen er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Kjell Engebretsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets møter inneværende uke.

Statsråd Per-Kristian Foss overbrakte 4. kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Sylvia Brustad vil framsette et privat forslag.

Sylvia Brustad (A): Jeg vil fremme forslag om å legge til rette for at strømkunder over hele landet får tilbud om toveiskommunikasjon mellom strømkunde, strømleverandør og nettselskap.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling frå finanskomiteen om Folketrygdfondet – endring av Reglementets § 9 (Innst. S. nr. 173 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 52 (2001-2002))

Torstein Rudihagen (A) (ordfører for saka): Denne saka har sin bakgrunn i at Folketrygdfondet i januar søkte om mellombels dispensasjon til å sitje med eit ansvarleg lån. Det vart søkt om dispensasjon fordi reglementet for Folketrygdfondet ikkje eksplisitt opnar for at Folketrygdfondet kan investere i ansvarlege lån. Det er reglementets § 5 som regulerer kva for finansielle instrument som Folketrygdfondet kan investere i. Det var i

samband med restruktureringa av gjelda i Kværner at Folketrygdfondet vart sitjande med eit ansvarleg lån – ei restrukturering som fondet fann det nødvendig å vere med på.

Det er Stortinget som etter folketrygdlova gir føresegner om Folketrygdfondet, og Finansdepartementet vurderer det slik at Regjeringa ikkje har heimel eller fullmakt til å gi dispensasjon i tilfelle som dette. Finansdepartementet foreslår derfor at reglementet for Folketrygdfondet § 9 blir endra slik at Kongen kan dispensere frå § 5 i slike særlege tilfelle.

Ein samrøystes komite meiner at Kværner-saka viser at Regjeringa bør få fullmakt til å gi dispensasjon i slike særlege tilfelle, og at Stortinget blir orientert om bruk av fullmakta ved første høve. Komiteen sluttar seg derfor samrøystes til forslaget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2924)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner (Innst. S. nr. 174 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:91 (2001-2002))

Torbjørn Hansen (H) (ordfører for saken): Dokument nr. 8:91 om differensiering av årsavgiften på motorvogner berører ett av flere dilemma i skatte- og avgiftssystemet.

Forslagsstillerne viser til regelverket for betaling av årsavgift og påpeker at dette i enkelte tilfeller medfører at eier av kjøretøyet betaler årsavgift for en lengre periode enn den kjøretøyet er registrert. Problemet oppstår ved avregistrering eller vraking, hvor årsavgiften ikke tilpasses nøyaktig den perioden kjøretøyet faktisk er registrert og i bruk.

Dagens system har imidlertid en viss grad av periodisering, ved at man skal betale halv årsavgift for kjøretøy som registreres i løpet av annet halvår, ved at man slipper å betale årsavgift dersom kjøretøyet er vraket innen avgiftsforfall 15. mars, og ved at man kan få refusjon av halv årsavgift dersom kjøretøyet er levert til vraking mellom 15. mars og 1. juli.

Utgangspunktet er at årsavgiften er en rent fiskal avgift, dvs. at inntektene fra avgiften går direkte til statskassen uten noen form for øremerking. Avgiften er ikke ment som en kompensasjon for bruk av vegnettet og tar ikke hensyn til om kjøretøyet benyttes lite eller mye. Avgiften tar heller ikke hensyn til at forskjellige kjøretøy har ulike miljøegenskaper, sikkerhetsegenskaper eller annet.

Før 1978 gjaldt en ordning med periodisering i månedsvis avgiftsbetaling. Men denne ordningen ble erstattet med det systemet vi har i dag, bl.a. som et ledd i forenkling av avgiftsadministrasjonen.

Det er ca. 2,5 millioner avgiftspliktige kjøretøy i Norge. Årsavgiften er godt kjent blant publikum og har eksistert i mange år. En differensiering vil medføre en komplisering av avgiftssystemet. Det vises også til at en omlegging som foreslått, vil påføre staten inntektstap. Dersom omleggingen skal være provenynøytral, må årsavgiften økes for alle. Det er altså gode grunner til å være varsom med endringer av hensyn til dem som betaler årsavgift i dag.

Finansdepartementet viser i sitt brev til komiteen til at departementet har årsavgiften til vurdering. Å differensiere årsavgiften slik at avgift betales for den tiden kjøretøyet er registrert, er en del av denne vurderingen. En annen mulighet er utskriving av avgiften i flere terminer. Finansdepartementet uttaler at det i den videre oppfølging av dette arbeidet vil bli foretatt en avveining av hensynet til et mer fleksibelt regelverk, til beste for de avgiftspliktige, opp mot ønsket om å unngå økt byråkratisering og økte offentlige utgifter.

Ut fra det svaret som er gitt fra departementet, ber flertallet i finanskomiteen om at departementet i egnet form kommer tilbake til Stortinget med en orientering om status for vurderingen av årsavgiften når denne foreligger. Det er altså ikke aktuelt å slutte seg til et forslag der man aktivt ber om endringer i systemet med årsavgift på kjøretøy.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på en feil i innstillingen. Det er ikke et flertall av komiteens medlemmer som står bak forslaget som tilrås, slik det er angitt på side 2.

Et mindretall har i innstillingen fremmet et annet forslag, som jeg antar det vil bli gjort rede for.

Jeg vil på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ta opp forslaget om at Dokument nr. 8:91 vedlegges protokollen.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har tatt opp det forslaget han refererte til, samt gjort en rettelser i innstillingen.

Svein Roald Hansen (A): Dette forslaget føyer seg inn i en etter hvert lang rekke av forslag som fortrinnsvis bør behandles i forbindelse med statsbudsjettet slik at det kan ses i en helhetlig sammenheng. Nå er også bilavgiftene under vurdering, og Regjeringen vil komme med et forslag til endringer i engangsavgiften i statsbudsjettet for neste år. På samme måte har finansministeren i sitt brev til komiteen, som sakens ordfører redegjorde for, varslet at årsavgiften er under vurdering, og at en omlegging slik at avgift betales for den tid kjøretøyet er registrert, er blant de ting som vurderes. Fra Arbeiderpartiets side mener vi dette er en sak som bør behandles på grunnlag av en slik bredere vurdering, og vi vil avvente Regjeringens forslag i så måte.

La meg derfor på denne bakgrunn få rette opp en feil i innstillingen. Ved en inkurie fra vår side har Arbeiderpartiet kommet inn sammen med SV, Senterpartiet og Kystpartiet i merknaden der man foreslår et system med geografisk differensiering av årsavgiften. Jeg vil derfor

varsle at Arbeiderpartiet ved avstemningen ikke vil støtte dette forslaget, som også er komiteens tilråding i innstillingen. Vi vil derimot støtte forslaget fra de tre regjeringspartiene om at Dokument nr. 8:91 vedlegges protokollen, og ber om at presidenten gjør oppmerksom på det ved avstemningen.

Presidenten: Så skal bli gjort.

Per Erik Monsen (FrP): Før 1978 hadde vi en ordning med månedsvis beregning av årsavgiften og refusjon hvis kjøretøyet ble avskiltet i avgiftsåret. Dagens system hvor det betales full avgift om kjøretøyet er registrert 1. januar, og hvor det må leveres til hugging senest 15. mars for å få fritak for avgiften, er åpenbart en forenkling av avgiftsadministrasjonen, men gir samtidig flere urimelige utslag. Særlig gjelder dette motorsyklere og enkelte biltyper som bare benyttes om sommeren, men også kjøretøy som av ulike grunner avskiltet i løpet av året uten å bli hugd opp. Dette bekrefte for så vidt i brevet fra finansministeren av 19. april 2002.

Under komitebehandlingen har forslaget bare fått støtte fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Imidlertid behandlet finanskomiteen et nøyaktig likelydende forslag våren 2000. Den gang fikk forslaget også støtte fra Høyre, hvor nåværende finansminister, den gang stortingsrepresentant, Per-Kristian Foss var fraksjonsleder, og i en fellesmerknad fra Fremskrittspartiet, Høyre og representanten Steinar Bastesen står følgende:

«Disse medlemmer ser ikke at en omlegging av årsavgiften til en avgift som betales for den delen av året kjøretøyet er registrert vil føre til så store administrative kostnader at de ikke kan rettferdiggjøre en slik omlegging. Disse medlemmer vil påpeke at en omlegging av systemet til å gjelde den tid kjøretøyet er registrert, er å oppfatte som om eierne betaler for de måneder eller kvartal av året som kjøretøyet er registrert. Disse medlemmer forventer at Regjeringen gjør vurderinger av administrative kostnader i forhold til om betalingen skal skje månedlig eller kvartalsvis, eller om det skal betales som i dag og refunderes etter søknad, og kommer tilbake til Stortinget med en slik vurdering.»

Da jeg leste brevet av 19. april fra finansminister Per-Kristian Foss, slo det meg at dette har jeg lest før. Og det hadde jeg. Brevet fra tidligere finansminister Karl Eirik Schjøtt-Pedersen av 2. mai 2000, som Høyre blankt avviste, og brevet fra finansminister Per-Kristian Foss av 19. april 2002 er nesten ordrett identiske, med nøyaktig samme argumentasjon.

Jeg må innrømme at jeg var forsiktig optimist med hensyn til å få støtte fra finansministeren denne gangen, med bakgrunn i fellesmerknaden for to år siden. Det er merkelig at finansminister Per-Kristian Foss i dag mener det motsatte av det han mente for to år siden, og nøyaktig det samme som arbeiderpartifinansministeren mente den gangen. Jeg har i hvert fall ikke registrert at det har skjedd noe som skulle tilsi en slik snuoperasjon, annet enn at Per-Kristian Foss har flyttet inn i Karl Eirik Schjøtt-Pedersens kontor. Det hadde kanskje ikke vært

urimelig om noen fra Høyre hadde sagt noe om bakgrunnen for denne 180 graders snuoperasjonen.

Forslaget om en geografisk differensiering kan vi ikke støtte.

Til slutt vil jeg ta opp forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet.

Presidenten: Representanten Per Erik Monsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Morten Lund (Sp): Når det gjelder Dokument nr. 8-forslaget som nå er til behandling, kan jeg slutte meg til det som er sagt av Arbeiderpartiets talsmann. Vi kommer tilbake til realitetsbehandlingen av innholdet i det.

Jeg har inntil i dag trodd at Arbeiderpartiet og Senterpartiet var enige om at vi burde få en utredning om en differensiering av bilavgiften, slik at bilholdet i distriktene kunne bli billigere enn i dag. Det er synd at Arbeiderpartiet her har kommet på andre tanker. Bilhold er kostbart, men det er betydelig dyrere i distriktene. Når vi da ikke greier å få på plass en ordning for fraktutjamning eller for prisutjamning på drivstoff, er dette med å differensiere årsavgiften en mulighet. En differensiering – i hvert fall slik vi har tenkt det – vil føre til at avgiftene blir lavere, og at bilholdet blir billigere i Norge.

Dette er et forslag om sterk nedsettelse av skatter og avgifter som jeg hadde trodd Fremskrittspartiet var oppatt av. Jeg hadde trodd at det kunne bli enighet om i det minste å få utredet denne saken. Jeg beklager at det ikke har vært mulig denne gangen, men Senterpartiet kommer til å følge opp temaet senere.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2925)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter om endring av reglene for beskatning ved overgang fra sameie til enmannsforetak slik at ikke kjøper lenger blir beskattet for salg som ikke reelt er foretatt (Innst. S. nr. 175 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:99 (2001-2002))

Svein Flåtten (H) (ordfører for saken): Finanskomiteen har behandlet Dokument nr. 8:99, forslag fra Gjermund Hagesæter om gevinstbeskatning i sameieforhold.

Bakgrunnen for forslaget er at deltakere i et sameie som driver næring, ifølge skatteloven §§ 10-40 til 10-45 er å anse som et ansvarlig selskap, og at denne bestemmelsen også gjelder enkelte andre sameier hvor sameietingens bruk er rettet mot andre enn sameierne selv. Den logiske følge av dette er at man i spesielle tilfeller ved oppløsningen av sameier kan bli beskattet uten egentlig selv å ha foretatt noe reelt salg. Forslagsstiller oppfatter det som urimelig og uforutsigbart at man kan bli beskattet før salg er foretatt, og foreslår at loven endres slik at denne type situasjon ikke kan oppstå.

Komiteens flertall i denne saken har vært opptatt av betydningen av og begrunnelsen for sontringen mellom såkalt nettoligning og bruttoligning av sameier i eksisterende skattelovgivning og at visse sameier behandles likt med nettolignede selskaper, mens andre bruttolignes.

Hovedregelen i skatteloven er at sameier som ligger nært opp til selskapsformen i omfang og aktivitet, blir nettolignet for å hindre grensdragningsproblematikk som f.eks. at ansvarlige selskaper blir skattetilpasset som sameier. Det er under slike omstendigheter at en kan få de skatteposisjoner som forslagsstiller peker på i sitt forslag.

Her er det imidlertid også viktig å peke på og presisere at skattereglene i dag er slik at det er sameierne bruk av sameietingen som er avgjørende for hvordan man lignes og beskattes. Reglene om nettoligning – som kan medføre den gevinstbeskatningen som forslagsstiller er inne på – kommer derfor ikke til anvendelse der sameietingen bare benyttes av sameierne selv. Det er derfor slik at netto- eller bruttoligning av sameier beror på en konkret vurdering fra skattemyndighetene i hvert enkelt tilfelle. Det er altså bruken av sameietingen som er avgjørende for vurderingen, slik også finansministeren påpeker i brevet til komiteen som er vedlagt innstillingen.

Det er allerede i dag hjemmel i skatteloven for å unnta særlige grupper fra reglene om nettoligning, og finansministeren har da også i sitt svarbrev til komiteen presisert og pekt på at det kan være grunn til å se nærmere på praktiseringen av hvilke sameieforhold denne nettoligningen skal anvendes for. Endringer i dette regelverket og i praktiseringen av det kan gjennomføres uten lovendringer, og det er på den bakgrunn at et flertall i komiteen slutter seg til en merknad om å be departementet komme tilbake til Stortinget med en orientering om hvilke endringer i praktiseringen en vil foreta.

Skattebestemmelsene for sameier i skatteloven er ikke umiddelbart sammenlignbare med bestemmelsene i selskapslovgivningen, slik mindretallet anfører i sine merknader. Og når mindretallet anviser som en farbar vei for å avhjelpe situasjonen at skattyter selv skal avgjøre hvilke skatteregler som skal gjelde i forbindelse med denne type kompliserte transaksjoner mellom eiere i sameier, er det grunn til å advare sterkt mot det. Det ville faktisk være et nytt prinsipp i skattelovgivningen at skattytere selv gjør vurderinger av skatteregler i kompliserte eierforhold med bindende virkning for egen beskatning.

Slik sett synes flertallets syn, at Stortinget forelegges en orientering om hvilke endringer man vil foreta innenfor det eksisterende regelverk, og at forslaget vedlegges protokollen, som en mer egnet måte å tilnærme seg det problem som er beskrevet i dette Dokument nr. 8-forslaget.

Gjermund Hagesæter (FrP): Framstegspartiet er opptatt av å få til eit enklare og meir føreseieleg skattesystem enn det vi har i dag. Vi ønskjer eit skattesystem der ein kan bruke ressursane til å skape verdiar – ikkje til skatteplanlegging. Vi ønskjer også eit skattesystem der skattlegging berre skjer ved gevinst.

Det er nettopp det denne saka dreier seg om. Her har vi nemleg ein skatteregel som medfører at skatt blir på-

lagt utan at vedkomande har mottatt noka form for kompensasjon eller økonomisk gevinst. Eg kan nemne eit eksempel: Eit selskap har ein verdi av 10 mill. kr. A eig 99 pst., og B eig 1 pst. B ønskjer å selje seg ut, og A ønskjer å kjøpe denne andelen for det den er verd, altså 100 000 kr. Då er det sjølvsagt logisk at B må skatte av gevinsten, av salssummen på 100 000 kr som han får for andelen sin. Det vil dei fleste forstå. Men det som ikkje er logisk, er at A, som altså ikkje har selt nokon ting, men berre har kjøpt ein andel til 100 000 kr, og som heller ikkje har blitt rikare på nokon måte, må skatte for andelen sin på 9,9 mill. kr. Dette er altså ein skatt som fort kan kome opp i både 2 og 2,5 mill. kr, avhengig av inngangsværdien, og som blir pålagt utan at vedkomande har selt noko som helst av selskapet, og utan at vedkomande har motteke ein einaste krone i fortjeneste. Dette er urimeleg. Og det blir endå meir urimeleg når vi veit at det er fullt mogleg å tilpasse seg desse skattereglane. Dersom A, i staden for å kjøpe andelen sjølv, opprettar eit aksjeselskap som er heileigd av A, og lar aksjeselskapet kjøpe denne andelen, så vil ein altså slippe skattlegging på sin andel på 9,9 mill. kr.

Det er det som er det urimelege i dette, altså at ein har ein regel som er komplisert, vanskeleg å kjenne til, men som ein lett kan tilpasse seg dersom ein har ressursar til det og dersom ein kjenner regelen.

Dersom ein har 99 pst. av aksjane i eit aksjeselskap, og ein kjøper den siste prosenten, så fører jo ikkje det til noka form for skattlegging av dei 99 pst. ein har frå før.

Eg har vanskeleg for å forstå at regjeringspartia ønskjer å forsvare denne klart urimelege skatteregelen. Dette er òg ein regel som kan medføre store tilpassingskostnader, og som det også er vanskeleg å ha oversikt over. Finansministeren skriv i sitt brev til komiteen at det er viktig å setje seg godt inn i skattereglane for slike disposisjonar. Det er sjølvsagt riktig. Men eg har fått konkrete eksempel i denne saka som viser at sjølv forretningsadvokatar ikkje kjenner til regelen. Det er forretningsdrivande som har teke kontakt med advokat for å få bistand i ein salsprosess, og ein har altså ikkje fått opplyst om denne veldig spesielle regelen. Det er klart at når denne regelen er så komplisert og særigen at forretningsadvokatar ikkje kjenner til den, er det sjølvsagt vanskeleg for folk flest å kjenne til den.

Ei endring av skatteloven på dette punktet vil derfor gjere skatteloven meir oversiktleg og mindre komplisert. Ein vil då få ein meir rettferdig regel ved at ein berre blir skattlagd når ein har motteke ein gevinst, og det vil legje betre til rette for at skattytarane kan bruke sine ressursar på verdiskaping og mindre på skatteplanlegging.

På bakgrunn av denne gjennomgangen vil eg på nytt fremje Framstegspartiet og Kystpartiets forslag frå finanskomiteen.

Presidenten: Representanten Gjermund Hagesæter har tatt opp det forslaget han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

(Votering, se side 2925)

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Morten Lund, Odd Roger Enoksen, Synnøve Konglevoll, Torny Pedersen, Hallgeir H. Langeland, Olav Gunnar Ballo, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om at energi levert fra alternative energikilder som fjernvarme, biobrensel og varmepumper i merverdiavgiftsloven likebehandles med elektrisk kraft for å unngå konkurransevridning i Finnmark, Troms og Nordland (Innst. S. nr. 176 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:100 (2001-2002))

May Britt Vihovde (V) (ordfører for saka): Bakgrunnen for denne saka er eit forslag frå Morten Lund, Odd Roger Enoksen, Synnøve Konglevoll, Torny Pedersen, Hallgeir H. Langeland, Olav Gunnar Ballo, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om at energi levert frå alternative energikjelder som fjernvarme, biobrensel og varmepumper i merverdiavgiftslova blir behandla likt med elektrisk kraft for å unngå konkurransevridning i Finnmark, Troms og Nordland.

Ein samla komite sluttar seg til ønsket om like konkurransevilkår både ut frå prinsipielle betraktningar og ut frå det faktumet at konkurransevridninga gjer at bl.a. fjernvarmeutbygging, som ville ha vore lønsamt ved like konkurransevilkår, vert fortrent til fordel for elektrisk kraft.

Eit fleirtal i komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, meiner at like konkurransevilkår best kan gjennomførast ved å gi det same fritaket for merverdiavgift som er gitt for elektrisk kraft, og ber Regjeringa snarast leggja fram for Stortinget dei nødvendige lovendringsforslag for å sikra dette.

Mindretallet, medlemmene frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre, ønskjer at Regjeringa vurderer korleis like konkurransevilkår best kan sikrast, ved òg å vurdere andre verkemiddel, og ber Regjeringa koma tilbake til Stortinget med eit forslag om dette.

Eg vil med dette fremja forslaget frå mindretallet.

Presidenten: Representanten May Britt Vihovde har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Per Erik Monsen (FrP): Det er ingen hemmelighet at Fremskrittspartiet ikke er spesielt begeistret for alle de geografisk betingede særordningene som Stortinget gjennom tidene har innført. Og det kan jo virke som om vi her er med på å utvide en ordning vi egentlig er imot.

Det som har vært tyngst for oss i denne saken, er likebehandlingsprinsippet. Det ville være helt urimelig om utbygging av fjernvarme som ellers er konkurransedyktig, skulle stoppe opp på grunn av at en konkurrerende energikilde har fått et konkurransevridende avgiftsfortrinn. Det er altså prinsippet om like konkurransevilkår som for oss har hatt avgjørende betydning ved vurderingen av denne saken.

Morten Lund (Sp): Dette er en bitte liten sak i pro-veny, men det er en viktig sak.

Det er enighet i komiteen om at alternative energikilder ikke skal diskrimineres. Det er tilfellet i dag i Nord-Norge, der elkraft-omsetningen er fritatt fra moms. Å fjerne denne diskrimineringen kan gjøres enkelt, ved momsfrigatak for salg av varme fra nye fornybare energikilder, eller det kan gjøres meget komplisert, ved at alle anlegg må søke om årlige tilskudd tilsvarende momsen fra Enova eller andre. Det siste alternativet er komplisert, det er uforutsigbart og det vil føre til at ingen bryr seg om å bygge ut de energianleggene som vi ønsker skal bli utbygd.

Norsk Fjernvarmeforening har arbeidet lenge for å få til et slikt momsfrigatak, og de anbefaler den løsningen som flertallet nå går inn for.

Jeg synes det er fint at flertallet har holdt sammen gjennom behandlingen. Nå er det viktig at Regjeringen raskt kommer med det lovforslaget som er etterlyst. Dette dreier seg om å fjerne en forskjellsbehandling. Det trengs ingen Brussel-tur for å avklare det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 2925)

S a k n r . 5

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Karl-Anton Swensen om å justere drivstoffavgiftene etter prisutviklingen på råolje for å sette et øvre tak på prisene og derved gi mer forutsigbare rammevilkår for transportbrukere og næringsliv (Innst. S. nr. 177 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:108 (2001-2002))

Per Erik Monsen (FrP) (ordfører for saken): Dokument nr. 8:108 omhandler et forslag fra Karl-Anton Swensen om å justere drivstoffavgiftene etter prisutviklingen på råolje for å sette et øvre tak på prisene og derved gi mer forutsigbare rammevilkår for transportbrukere og næringsliv.

Komiteen er delt i et flertall som foreslår at forslaget ikke bifalles, og et mindretall, Fremskrittspartiet og Kystpartiet, som under behandlingen i komiteen har satt fram et forslag i to punkter, i tråd med intensjonene i Dokument nr. 8:108. Jeg går ut fra at flertallet vil legge fram sitt syn, og vil konsentrere mitt innlegg om forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet.

Norge er helt i verdenstoppen når det gjelder særavgifter på drivstoff, og det er ikke selvsagt at det bør være slik. Sammenliknet med de fleste andre land har Norge store reiseavstander og en svært spredt befolkning, noe som har vært en villet politikk.

I de fleste deler av landet er befolkningen helt avhengig av privatbilen, både i arbeidssammenheng og privat. De aller fleste steder er befolkningsgrunnlaget altfor lite til at det er mulig å lage et kollektivtilbud som kan erstatte privatbilen. De høye særavgiftene, sammen med andre høye avgifter på bil og bilbruk, forsterker avstandskostnadene for dem som velger å bo i spredtbygde strøk, og

kan ikke kalles annet enn dårlig distriktspolitikk. Barnefamilieene har heller ingen grunn til å være fornøyd. Selv ikke i byområdene har vi en kollektivtrafikk som dekker barnefamilienes transportbehov. Når en skal bringe og hente barn på flere ulike steder i tillegg til å komme seg på jobb, er privatbilen en kostbar nødvendighet. Også for næringslivet er naturligvis de høye avgiftene et betydelig problem. Norske produsenters lange avstand til markedene gjør at deres transportkostnader er langt høyere enn konkurrentenes i andre land.

Flertallet peker i innstillingen på flere grunner til å opprettholde de høye særavgiftene. Det blir pekt på at drivstoffavgiftene er viktige inntektsposter på budsjettet, og at det derfor vil skape usikkerhet om statens inntekter og usikkerhet om budsjetteringen å la disse inntektene svinge med råoljeprisen. Dette må åpenbart være feil. Forslaget går jo nettopp ut på det motsatte. Når inntektene fra oljesektoren øker, går avgiftene ned, og omvendt. Dette forslaget vil jo nettopp bidra til å stabilisere statens inntekter, som jo svinger voldsomt ved store endringer i oljeprisen. Når råoljeprisen øker, øker også drivstoffprisene og derved momsinntektene. Staten får altså både i pose og sekk, mens forbrukerne betaler både for den økte råoljeprisen og økt avgift. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ville bidra til at statens inntekter ville være noe mer stabile på et noe lavere nivå, til glede for forbrukerne og næringslivet som ville få lavere og relativt stabile drivstoffpriser.

Jeg registrerer at flertallet også hevder at det er nødvendig å opprettholde det høye avgiftsnivået fordi forbrukeren i prinsippet skal betale de kostnadene bruken av bil påfører samfunnet, og at finansministeren i brev av 25. april refererer til de samfunnsmessige kostnadene, uten å ta i betraktning den helt avgjørende betydning tilgang til rask og lettvinnt transport har for verdiskapingen i landet. Det blir en helt urimelig og uriktig måte å regne på. Min påstand er at bilens bidrag til verdiskapingen er så stor at et regnskap hvor bilens positive bidrag ble tatt med, ville vise at bilen betaler for seg, selv om vi fjernet alle bilrelaterte avgifter. Dessuten er det faktisk slik at drivstoffavgiftene er fiskale avgifter som ikke er øremerket verken veibygging, vedlikehold, rassikring, ulykkesreducerende tiltak eller miljøforbedrende tiltak, men rett og slett finansierer en lang rekke andre ting som stortingsflertallet ønsker å bruke penger på.

Jeg vil ta opp mindretallsforslaget i innstillingen.

Presidenten: Representanten Per Erik Monsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Roald Hansen (A): Det politisk interessante ved dette forslaget må jo ligge i at Fremskrittspartiet, som stort sett har betydelig tro på hva markedet kan utrette for oss på de fleste områder, her stiller seg bak et forslag som i prinsippet – vel, i hvert fall i praksis – ikke innebærer noen makspris, men et prisgulv på bensin og diesel, og som er innrettet slik at det vi måtte ha av konkurranse i dette markedet, vil forsvinne. For oljeselskaperne og bensinstasjonene vil jo det være et godt forslag,

så de slipper å forholde seg til denne konkurransen om kundene. At vi så i tillegg vil få et offentlige byråkrati som i hvert fall ikke blir mindre – som Fremskrittspartiet som regel vil – men som får mer å gjøre, er også interessant.

Og hvis man nå er bekymret for at næringslivet og folk flest skal få en trangere økonomi på grunn av at prisen stiger på ting man er avhengig av, bør man etter det sjeldent gode lønnsoppgjøret vi har hatt, rette den bekymringen sterkere mot faren for renteøkning etter sommerferien enn mot bensinprisene. Da er det helt andre grep og virkemidler man må ty til enn å fjerne konkurransen på bensinmarkedet og velte kostnadene over på staten. Det grepet må eventuelt gjøres i revidert nasjonalbudsjett, og det gjenstår å se om de partiene som står bak forslaget, vil være med på det.

Torbjørn Hansen (H): Finanskomiteen har behandlet forslaget om å justere drivstoffavgiftene etter de internasjonale råoljeprisene.

Samarbeidspartiene og flertallet i komiteen mener at en slik avgiftsregulering vil føre til store administrative kostnader som vil være med på å øke prisen på drivstoff for forbrukerne. Det vil i tillegg påføre tolletaten ekstra administrative kostnader.

Et av formålene med drivstoffavgiften er å prise de samfunnskostnader som bilen påfører samfunnet. De samfunnsøkonomiske kostnadene går ikke ned når prisen på olje øker. Disse kostnadene vil være omtrent stabile, uavhengig av drivstoffpriser.

En grunnleggende forutsetning for en fungerende markedsøkonomi er at prisene endres ved endring i tilbud og etterspørsel. En ordning med politisk bestemte priser vil i stor grad fjerne prisenes signaleffekt til tilbydere og konsumenter om endrede markedsforhold. Pris er et viktig instrument for å sikre effektiv utnyttelse av ressursene. Avgiftssystemet som her er foreslått, vil i så henseende være svært uheldig og innebære et system som ligger svært langt fra markedsøkonomisk tenkning.

Det er også nødvendig å påpeke at drivstoffavgiftene er en viktig inntektspost på budsjettet. Å la disse avgiftene svinge med oljeprisen vil skape usikkerhet om statens inntekter og skape uforutsigbarhet i forhold til budsjettering.

Flertallet viser videre til at man i flere budsjettbehandlinger har justert drivstoffavgifter når det har vært samfunnsøkonomiske grunner til det. Dette anses for å være en mer effektiv og forutsigbar måte å justere drivstoffprisen på. Skal man altså redusere drivstoffavgiftene, er det rett og slett mest hensiktsmessig å ta dette i forbindelse med de årlige avgiftsvedtakene i statsbudsjettet.

Et avgiftssystem der man justerer drivstoffavgiftene etter prisutviklingen på råolje, vil hemme konkurransen. Konkurranse er et viktig element for å redusere drivstoffprisene til forbruker.

Det er mange grunner til ikke å begi seg inn på den ordningen forslagsstillerne her legger opp til. Vi foreslår derfor at Dokument nr. 8:108 ikke bifalles.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 2926)

S a k n r . 6

Innstilling frå finanskomiteen om forslag frå stortingsrepresentantane Inger S. Enger og Morten Lund om å lovfeste kjønnsnøytrale pensjonsordningar (Innst. S. nr. 190 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:124 (2001-2002))

Heidi Grande Røys (SV) (ordfører for saka): Vi har til behandling eit forslag frå representantane Inger Enger og Morten Lund om å lovfeste kjønnsnøytrale pensjonsordningar. Etter at forslaget vart fremma, kom det ei melding til Stortinget om at Regjeringa i august vil fremme ein proposisjon om kjønnsnøytralitet i pensjonsordninga, og komiteen vel derfor å ikkje behandle problemstillingane i forslaget no, men å kome tilbake til desse under arbeidet med den varsla proposisjonen. Komiteens innstilling vert at forslaget vert lagt ved protokollen.

Eg vil likevel for eigen del leggje til at eg synest forslagsstillarane tek opp ei høgst aktuell problemstilling, som SV har fokusert på i alle pensjonssaker dei siste åra, dessverre utan at vi har fått fleirtal for vårt syn.

Pensjonsspørsmål er viktige for å få til likestilling mellom kjønna, og SV vil i arbeidet med den varsla saka frå Regjeringa leggje stor vekt på at vi skal finne ordningar som ikkje forskjellsbehandlar kvinner og menn som pensjonistar, og som heller ikkje vil føre til at kvinneleg arbeidskraft skal vere dyrare enn mannleg. Vi ser det som sjølvsgatt at kvinner skal få dei same pensjonsyttingane som menn, og at det sjølvsgatt heller ikkje skal vere forskjell på pensjonspremien. Når det er mogleg å lovfeste kjønnsnøytrale premiar i USA, burde det òg vere mogleg i Noreg. Forslagsstillarane viser òg til at vårt naboland Danmark har lovbestemt kjønnsnøytralitet i visse pensjonsordningar.

Eg er glad for at eit av regjeringspartia, Kristeleg Folkeparti, i tidlegare pensjonssaker har hatt eit stort engasjement for kjønnsnøytrale premiar, og vi reknar med at det er dei som vinn denne saka internt i Regjeringa, slik at saka når den kjem til oss til hausten, faktisk har i seg eit forslag om å lovfeste dette. Slik sett har eg store forventningar til Regjeringa sin varsla proposisjon.

Morten Lund (Sp): Kvinner tjener i gjennomsnitt 60 pst. av det menn tjener. Det er en stor tapspost for samfunnet, mener jeg, og den er unødvendig, og det er en urettferdig situasjon. Bare noe av denne forskjellen skyldes at det ikke betales lik lønn for likt arbeid. Én årsak er at flere er på deltid, en annen at flere velger typiske kvinneyrker der de er lavt lønnet, og en tredje årsak er at det er færre kvinner med lederlønninger – og det som hører sammen med lederlønninger.

Jeg tror at dagens tema, høyere pensjonspremie ved ansettelse av kvinner, kan bety mer enn premieforskjellen skulle tilsi. 600 arbeidsgivere ble av KLP i en undersøkelse spurt om de tror at ekstrapremien vektlegges av

andre som ansetter folk, og 37 pst. svarte ja på spørsmålet. Langt færre innrømte at de selv gjorde det. 14 pst. sier at de selv legger stor vekt på det spørsmålet.

Jeg tror ikke at arbeidsgiverne kjenner pensjonskostnadene i detalj ved alle ansettelser. Også alder spiller inn. Men jeg tror at kjønnsforskjellen betyr noe. Jeg vil bare nevne ett eksempel: Hvis to 30-åringer, en mann og en kvinne, skal sikres en livsvarig alderspensjon på 30 000 kr i året fra de er 67 år, er ekstrapremien for kvinner 27 pst. Er de 50 år når denne avtalen inngås, er ekstrapremien for kvinner 20 pst.

Forslaget om å lovfeste kjønnsnøytrale pensjonsordninger er også satt fram for å hindre at det motsatte skjer, at KLPs ordning med gjennomsnittsberegning for offentlig sektor rett og slett skal blir forbudt. Det ville være et stort steg i feil retning.

I Danmark har man lovfestet at premieberegningen skal være kjønnsnøytral for visse ordninger, i USA like så. Det synes jeg er et argument for at også vi skal gjøre det. Her i Norge synes saken til nå å ha stoppet mot en mur av velvilje. Nå fikk vi ikke i denne omgangen fastslått hva partiene her står for, men Regjeringen har altså varslet at den kommer til Stortinget med en sak.

I Dagsavisen i går var det en artikkel der det framgikk at arbeiderpartikvinnene går sterkt inn for ordningen. Kristelig Folkeparti er positivt, SV er positivt og Senterpartiet er positivt. I løpet av august får vi altså høre om Kristelig Folkeparti har vunnet denne saken internt i Regjeringen.

Senterpartiets private forslag ble fremmet fordi vi ønsket denne behandlingen nå. Vi visste ikke om initiativet fra Regjeringen. Jeg vet ikke om forslaget vårt utløste brevet. I dag vil jeg røpe at Senterpartiet vil ta ytterligere initiativ for å fjerne urettferdig forskjellsbehandling i arbeidslivet. Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett vil vi foreslå at det nedsettes et offentlig utvalg for å utrede tiltak for reell likestilling av kvinner og menn i arbeidslivet. Når jeg nevner det nå, er det en invitasjon til andre partier om å slutte seg til et slikt forslag, eller eventuelt at Regjeringen kan komme Stortinget i forkjøpet med et initiativ.

Statsråd Per-Kristian Foss: Når man fremmer et Dokument nr. 8-forslag, synes jeg det kreves et visst minimum av sakkunnskap. Siste taler gav uttrykk for at han ikke visste om initiativet fra Regjeringen.

Dette er jo ikke et initiativ fra Regjeringen. Det er faktisk et initiativ fra Stortinget. Stortinget har bedt om at det ble nedsatt et utvalg for å se på muligheter for kjønnsnøytralitet ved tjenstepensjonsordninger. Det skjedde naturlig nok i forbindelse med behandlingen av tjenstepensjoner. Det er ofte sammenheng i det Stortinget gjør – så også her. Utvalget ble nedsatt. Det fikk etter hvert navnet Kvidal-utvalget, etter utvalgets leder. Regjeringer pleier å gjøre det på den måten at man følger opp utvalg. Så gjør også denne regjeringen. Derfor er det en prosess i dette. En del problemstillinger er av en slik art at de krever mer enn et medieinitiativ. De krever faktisk en utredning. Det har Stortinget tidligere enstemmig

sluttet opp om. Derfor kom Regjeringen med dette initiativ, som det ble omtalt som; vi følger opp det Stortinget har bedt om.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 2926)

S a k n r . 7

Interpellasjon fra representanten Gjermund Hagesæter til finansministeren:

«Staten har gitt seg selv spesialordninger når penger skal kreves inn. Mens vanlige private kreditorer er begrenset til å ta 10 pst. av inkassosatsen i purregebyr (for tiden 52 kr), blir de som blir for sene med betaling av årsavgift for kjøretøy, lisensavgift og tilbakebetaling av studielån, pålagt skyhøye tilleggskrav (bilavgift 250 kr, kringkastingsavgift 15 pst. av avgiften og Statens lånekasse for utdanning 260 kr ved første purring og 360 kr ved andre purring). I motsetning til private kreditorer betyr disse offentlige spesialordningene at tilleggsgebyr også kan bli pålagt dersom betaleren har betalt én dag for sent, og uten at purring er gjennomført. Stivbeint offentlig regelverk har også medført at skyldnere som har bedt om utsettelse noen få dager, er blitt svart med tilleggsgebyr.

Synes statsråden at disse offentlige særordningene er fornuftige og rettferdige?»

Gjermund Hagesæter (FrP): Det denne interpellasjonen dreier seg om, er om staten skal ha særfordelar i forhold til andre når pengar skal krevjast inn. Medan private kreditorar må avgrense seg til eit purregebyr på 52 kr og 12 pst. forseinkingsrente pr. år, kan staten på enkelte område krevje skyhøye gebyr dersom kravet ikkje blir betalt presis på forfallsdagen.

Dette gjeld først og fremst tre område. Det er årsavgifta for motorkjøretøy, der ein får eit tilleggsgebyr på 250 kr. Ein får ei tilleggsavgift ved for sein betaling av lisensavgifta som er fastsett til 15 pst. av kringkastingsavgifta. Og når det gjeld for sein innbetaling til Statens lånekasse, får ein 260 kr i gebyr ved førstegongspurring og 360 kr i gebyr ved annangangspurring. I motsetnad til private, som berre krev purregebyr når reell purring er foreteke, kan staten krevje sine gebyr om ein er berre ein dag for sein med betaling, utan at purring er foreteke.

Eg har fått utgreiingsseksjonen her på Stortinget til å rekne ut kor mykje denne tilleggsavgifta utgjer omrekna til årsrente dersom ein betaler ein dag for seint. Dei tala vil eg lese opp her. Når det gjeld TV-lisensen, utgjer tilleggsavgifta ei årsrente på 5 470 pst., når det gjeld årsavgifta for ein ordinær familiebil utgjer den 4 028 pst., og ved ei innbetaling på 5 000 kr til Statens lånekasse utgjer årsrenta 1 898 pst. Sjølv om effektiv årsrente blir lågare jo meir forseinka ein er, må det gå an å seie at dette er statlege ågerrenter. Det gjer det sjølv sagt heller ikkje betre at staten er ein nådelaus pengeinnkrevjar. Fristane skal haldast.

Eg har også fått mail frå ein trygda som hadde litt problem med å betale årsavgifta presis den 15. Han bad om

utsetjing til den 20., for då var det trygdeutbetaling. Svaret var bastant nei.

Eg kjenner også til eit eksempel der ein person bad om utsetjing av innbetalinga på studielånet med to dagar, til løna kom inn på konto. Svaret var like bastant nei.

Det verkar som om staten er av den oppfatninga at dei som ikkje betaler, har dårleg betalingsmoral og derfor skal straffast. Og om nokon kjem med gode grunnar for sine betalingsproblem, blir dei ikkje høyrde. Om ein har svak økonomi og aukande betalingsproblem, blir det slett ikkje betre av at ein blir utsett for staten sine pengeinnkrevjarar og dei gebyra som følgjer av det. Mykje tyder på at dei millionane som staten tek inn på desse gebyra, som oftast blir betalte av dei som har dårlegast økonomi frå før. Gebyra kan derfor bidra til at ein allereie svak økonomi hos enkelte blir forverra.

Eg har vanskeleg for å sjå ein einaste god grunn til at det er fornuftig å halde ved lag desse særreglane. På bakgrunn av dette er det min klare oppfatning at denne for-elda ordninga med særfordelar til staten ved pengeinnkrevjing, bør avviklast snarast, slik at staten må rette seg etter dei same reglane som gjeld for private kreditorar.

Statsråd Per-Kristian Foss: Denne interpellasjonen gjelder to generelle spørsmål knyttet til inndrivningen av visse offentlige krav. Det første gjelder mitt syn på det forhold at tilleggsavgifter ved betalingsmislighold av enkelte offentlige krav er en god del høyere enn i privat sektor. Det andre gjelder mitt syn på at gebyrreglene ofte praktiseres strengere i det offentlige. Jeg skal forsøke å besvare spørsmålene i tur og orden.

Hovedregelen er at det er inkassoloven med tilhørende forskrifter som regulerer hva en kreditor kan kreve av en skyldner for kostnader i forbindelse med inndrivningen av et krav. Utgangspunktet er, som representanten Hagesæter påpeker, at kreditor kan kreve opptil 52 kr for purregebyr og inkassovarsel. For senere skritt i innkrevingsarbeidet – som ikke er tema her – gjelder det andre satser.

Inkassoloven gjelder ved inndrivning av forfalte pengekrav, med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov. Loven gjelder både i og utenfor offentlig virksomhet. At inkassoloven gjelder med mindre annet er bestemt, betyr at unntak fra inkassoloven må være behandlet av Stortinget.

Stortinget har i flere tilfeller bestemt at det skal gjelde spesielle gebyrregler ved inndrivningen av offentlige krav. Jeg nevner for ordens skyld at reglene om kringkastingsavgift og tilbakebetaling av studielån ikke hører inn under Finansdepartementets ansvarsområde. Hovedhensynene bak de til dels strenge reglene ved forsinket betaling er imidlertid langt på vei de samme. Jeg skal komme tilbake til dette spørsmålet.

Når det gjelder årsavgiften og kringkastingsavgiften, har Stortinget fastsatt størrelsen på tillegget som påløper dersom kravet ikke betales ved forfall. I Stortingets vedtak om årsavgift er det bestemt at årsavgift som ikke betales i rett tid, forhøyes med 250 kr. Stortinget fastsetter også hvert år størrelsen på kringkastingsavgiften og til-

leggsavgiften til denne. Representantens spørsmål gjelder derfor i stor grad hvorfor Stortinget selv har fastsatt særskilte regler på dette området.

Når det gjelder tilbakebetaling av studielån i Statens lånekasse for utdanning, har Stortinget i lov om utdanningsstøtte til elever og studenter gitt departementet fullmakt til å gi regler om særskilte gebyrer ved en for sen innbetaling av terminbeløpene. Stortinget har altså forutsatt at andre gebyrregler enn inkassolovens skal gjelde i disse tilfellene, men har overlatt til departementet å fastsette størrelsen på gebyrene. Gebyrene blir fastsatt i en forskrift fra Utdanningsdepartementet for hvert år. Eventuelle forslag om å endre størrelsen på gebyrene legges frem for Stortinget i statsbudsjettet.

Jeg skjønner at det umiddelbart kan stilles spørsmål ved at det offentlige har skaffet seg særordninger og i enkelte tilfeller opererer med gebyrer som overstiger de satser som følger av inkassoforskriften ved for sen betaling.

Det er likevel forhold som skiller det offentlige fra private kreditorer, og som gjør det nødvendig med andre – og strengere – regler ved inndriving av enkelte offentlige krav. Det offentlige skiller seg fra andre kreditorer ved at man ikke har noe valg med hensyn til hvem man kommer i kreditorposisjon til. Man kan f.eks. ikke nekte en person med dårlig betalingssevne å kjøpe bil eller TV fordi han eller hun tidligere har misligholdt årsavgiften eller kringkastingsavgiften. Lånekassen foretar heller ikke – i motsetning til de fleste andre banker – noen vurdering av låntakers kredittverdighet før vedkommende innvilges lån. Private kreditorer kan gjennomføre en kredittvurdering før de gir kreditt. Ofte sikrer de også sine krav ved f.eks. salgspant, pant i bolig, kausjon e.l. Følgen blir gjerne at det er de offentligrettslige kravene som blir nedprioritert når regningene skal betales.

Det er også en kjensgjerning at et stort antall lisens- og avgiftspliktige ikke betaler når de skal. Når det gjelder årsavgiften, kan jeg nevne at det i inneværende år ble sendt ut nærmere 2 350 000 krav på avgift. Av disse ble om lag 240 000 ikke betalt i tide, til tross for at ordningen med tilleggsavgift må anses å være ganske godt kjent. Det er sendt purring på om lag 196 000 krav. Dette medførte et betydelig merarbeid. Siden hvert krav isolert sett ikke er så stort, ville omkostningene ved å gå til ordinær inkasso for hvert enkelt bli så store at det neppe ville la seg forsvare. Jeg antar at en trussel om forsinkelsesrenter heller ikke ville være særlig effektivt i disse tilfellene. Når dette er situasjonen, må en ha ordninger som oppfordrer folk til å gjøre opp for seg. Jeg antar at Fremskrittspartiet vil ha sans for nettopp det. Et system med høye standardiserte tilleggsavgifter bidrar til at folk betaler i tide. Dette er også bakgrunnen for tilleggsavgiftsordningen. Jeg nevner at departementet i sin tid foreslo at tilleggsavgiften knyttet til årsavgiften ble satt til 100 kr, men Stortinget forhøyet denne til 250 kr for ytterligere å stimulere til og understreke betydningen av at regningene blir betalt til rett tid. Tilleggsavgiften har for øvrig ikke vært endret siden den ble innført midt på 1980-tallet.

Når det gjelder kravene på årsavgift og kringkastingsavgift, nevner jeg at tilleggsavgiften ikke bare erstatter ordinære innkrevingsgebyrer etter inkassoloven, men også forsinkelsesrenter. I privatrettslige forhold kan den som betaler for sent, avkreves årlige forsinkelsesrenter med 12 pst. Ved mislighold av årsavgift og kringkastingsavgift påløper det ikke spesielle forsinkelsesrenter, men rentebeløpet kan sies å være bakt inn i det standardiserte gebyret. Dette tilsier at tilleggsavgiften bør være høyere enn satsen i inkassoforskriften.

Når det gjelder måten gebyrreglene praktiseres på, er det en kjensgjerning at det offentliges praksis er streng. For årsavgiftens vedkommende følger det av stortingsvedtaket at avgiften forhøyes dersom den ikke er betalt innen forfall.

Jeg har forståelse for at det kan føles surt når årsavgiften forhøyes selv om man betaler kort tid etter forfall. Jeg skjønner også at det kan oppleves som stivbent og firkantet at det ikke er mulig å få betalingsutsettelse uten at tilleggsavgiften påløper. Det kan nok finnes gode grunner til å be om slik utsettelse. Teoretisk hadde det selvsagt vært mulig å etablere ordninger der betalingsutsettelse kunne avtales individuelt med hver enkelt debitor. Spørsmålet er imidlertid om det er fornuftig å bruke skattebetalernes penger til dette. Det synes altså ikke jeg at det er. En må også ta i betraktning at det offentlige forholder seg til et stort antall debitorer, og at kravenes karakter gjør at en må ha ordninger som på en spesiell måte oppfordrer til betaling i tide. Som nevnt sendes det hvert år ut godt over 2 millioner krav på årsavgift. Det sier seg selv at det ville kreve betydelige byråkratiske ressurser dersom hver enkelt avgiftspliktig skulle ha anledning til å kontakte avgiftsmyndighetene for å inngå individuelle betalingsavtaler som passet.

Når det gjelder tilbakebetaling av studielån, som som oftest gjelder større beløp, nevner jeg at Lånekassen har egne ordninger både for rentefritak og for betalingsutsettelse for dem som av ulike årsaker har lite å betale med. Jeg må legge til at disse ordningene er gunstigere enn dem man finner for tilsvarende låneordninger i noen annen tilgjengelig bank i dette land.

For å oppsummere det jeg har sagt, vil jeg si at jeg synes det er nødvendig med regler som stimulerer til at krav fra det offentlige – som på grunn av sin spesielle karakter lett havner nederst i regningsbunken – blir betalt til rett tid. Jeg tror de spesielle gebyrreglene Stortinget selv har fastsatt for enkelte slike krav, stimulerer til dette. Tatt i betraktning at mange offentlige organer ofte befinner seg i en særstilling som kreditor, kan jeg ikke se at det er urimelig at det beregnes høyere gebyrer ved mislighold av slike krav. Betaling ved forfall er en dyd, også når det gjelder avgifter, og en kan si det er ekstra lønnsomt å gjøre det når tilleggsavgift spares.

Gjermund Hagesæter (FrP): Eg hadde egentleg håpt at eg hadde fått eit litt meir imøtekommande svar på interpellasjonen, men får berre ta svaret til orientering.

Eg synest ikkje det blei spesielt klargjort korfor det offentlege skal ha særreglar, særgebyr og særordningar

når det gjeld innkrevjing. Det blir nemnt at private i større grad kanskje kan velje kven dei handlar med, enn det offentlege, at dei kan ta pant i bil, osb. Eit poeng i tillegg er vel at også det offentlege har rike moglegheiter til å ta beslag i både TV og bil dersom lisens og årsavgift ikkje blir betalt.

Det er klart at ein skal stimulere til at folk betaler rekningane sine i tide. Det er inga usemje om det. Men eg meiner at når dei gebyra og dei rentereglane som gjeld generelt, er gode nok for dei private, bør dei også vere gode nok for det offentlege.

Det er slik at dei som får betalingsproblem, blir oppfordra til å ta kontakt med kreditor. Det er det mange som gjer. Men då gjeld det altså å ha private kreditorar, og ikkje offentlege kreditorar. Dersom ein tek kontakt med ein privat kreditor, viser han som regel velvilje til å utsetje betalinga nokre dagar til vedkommande har fått ordna seg. Det kan vere gode grunnar til at debitor får utsett fristen nokre dagar.

Når det gjeld det offentlege, har ein altså ikkje den fleksibiliteten. Eg hadde eigentleg håpt at finansministeren ville sett litt på dette, slik at ein fekk fleksibilitet også der. Det blir nemnt av finansministeren at ein ikkje kan det på grunn av at det då vil vere så mange som tek kontakt og ber om betalingsutsettjing. Private greier jo å handtere dette. Når f.eks. straumrekningane skal betalast, har ein ikkje dei same stivbeinte reglane som ved andre offentlege krav, som dei tre offentlege krava som blei nemnde her. Dette greier ein å handtere på ein god måte. Då synest eg at både TV-lisens, studielånsavdrag og bilavgift bør kunne handterast på same måten, og at dei same reglane som gjeld for private kreditorar, også bør gjelde her.

Statsråd Per-Kristian Foss: Til det siste vil jeg si at det er ingen regler som tilsier at private kreditorer skal forhandle med dem som skylder penger. Jeg må si at representantens hitsetting av virkeligheten når det gjelder strømregning, kjenner jeg ikke til. Nå har jeg betalt strømregningen min i vel 30 år, tror jeg, så jeg kan si at jeg har en viss privatrettslig erfaring med dette, og det er ikke mitt inntrykk. Hvis jeg skal få hitsette et annet eksempel, vil jeg henlede representantens oppmerksomhet mot bokklubber. Hvis man har forsøkt å forhandle med bokklubber om bare én dag er å betrakte som noe man skjønnsmessig kan regne som på samme dag – jeg vil anbefale det – vil man oppdage at praksis er meget stivbeint, for ikke å si at den er regulert av en datamaskin, og den nytter det lite å snakke med. Den fleksibilitet som representanten refererer til, tror jeg ikke man finner i det private markedet heller.

Jeg har en viss forståelse for at det på en måte må settes en frist. Det er klart at både banker og offentlige institusjoner vil måtte utstyres med et enormt saksbehandlingsapparat som vi andre, som forsøker å betale i tide, må betale for, dersom det å betale i tide skal være et forhandlingsspørsmål.

Jeg tillot meg også å peke på at det er noe som skiller det offentlige fra det private her: Det private velger sine

kunder, det gjør ikke det offentlige. Og det synes jeg også er rett. Med andre ord: Det offentlige kan ikke velge ut de betalingsdyktige og sile ut dem som kanskje har anmerkninger etter for sen betaling. Dette gjør at det offentlige også er nødt til å være noe strengere.

På de fleste områdene har det offentlige ikke mulighet til å ta pant i noe. Jeg vet ikke om representanten har tenkt seg hvordan det vil være å ta pant i utdanning – et slags intellektuelt pant. Det tror jeg ikke lett lar seg praktisere, for å si det forsiktig. Jeg må si at jeg også har en viss erfaring når det gjelder å betale studielån. Det har nok hendt at det har vært overskridelser, og da må jeg nok også si at jeg skjønner godt at det er vanskelig å forhandle om dagen med Lånekassen. Mange klager på at Lånekassen har for store administrative kostnader. Det er et konstant press for å redusere de administrative kostnadene Statens lånekasse for utdanning skal ha. Jeg tror det er viktig at vi ikke øker disse kostnadene, det vil nemlig øke renten i Lånekassen. Derfor er det viktig for dem som betaler, at vi holder kostnadene nede. Og dette er en av kostnadene.

Jeg forstod at representanten var skuffet over at finansministeren ikke gikk mot Stortingets ønske om betalingsregler på dette området. Jeg oppfattet det også slik når jeg sa at betaling ved forfall er en dyd, at det var en dyd man ikke ventet av denne regjering. Jeg beklager at man var skuffet over det, for jeg trodde faktisk man hadde andre forventninger.

Tore Nordtun (A): Det har flere ganger i Stortinget blitt rettet oppmerksomhet mot den spesielle gebyrordningen for det offentliges krav og hva det medfører, men jeg oppfatter det slik at Stortinget på et prinsipielt grunnlag har fastsatt størrelsen og hvordan man skal gå fram når det gjelder innkrevningen. Med andre ord: Stortinget har bestemt at det skal gjelde spesielle gebyrregler ved det offentliges krav. For å kunne få inn disse kravene har vi fra Arbeiderpartiets side hatt flere innfallsvinkler. Størrelsen på disse gebyrene kan man alltså diskutere, og det er det Stortinget også gjør med jevne mellomrom.

Jeg vil nevne tre-fire punkter som jeg synes det er viktig å være oppmerksom på, i og med at man har fastsatt disse kravene. Det ene er at det offentlige har intet valg når det er i en kredittposisjon – man legger seg ikke opp i hvem som kjøper bil eller opptar studielån. Det er et veldig viktig prinsipp, og det skal man ikke røre, men holde fast ved. Og man foretar selvfølgelig ingen vurderinger av låntakers kredittverdighet. Hvem som helst kan kjøpe bil. det er bilselgeren som bestemmer hvordan dette skal foregå – og vi sikrer oss lite pant hos disse private kreditorene. Et annet punkt som jeg også tror er viktig, er at det offentliges krav lett kan bli nedprioritert. Det er ofte lett å skyve på disse regningene, og det er vel også slik at innbetalinger til det offentlige, til fellesskapets kasse, ofte er en sak som man kan ta litt lett på. Og det går ut over noen. Praksisen med tilleggsgebyr tror jeg derfor er helt nødvendig. Den er nå vel kjent, og det skjerper viljen til innbetaling og innbetalingspunktighet hos den enkelte. Og ikke minst: Det sparer det offentlige for store sum-

mer. Hvis vi skulle gå inn på andre systemer, tror jeg at vi måtte ansette atskillig flere innenfor det offentlige byråkrati for å kreve inn disse pengene.

Som jeg sa innledningsvis, kan vi alltid diskutere størrelsen, men jeg tror det er veldig viktig at vi fastholder det prinsippet som Stortinget tidligere har fastlagt om hvordan vi skal forholde oss her. (Presidenten klubber.) Og jeg er en smule forundret over at Fremskrittspartiet tar opp dette spørsmålet og egentlig vil utvanne denne gebyrordningen.

Presidenten: Taletiden er ute.

Svein Flåtten (H): Interpellanten trekker opp en sammenlikning når det gjelder gebyrer for betalingsforsinkelse, mellom private krav og de krav som staten som kreditor for kringkastingsavgift, årsavgift for biler og tilbakebetaling av studielån har overfor oss.

Finansministeren har i sitt svar på mange måter godt illustrert at det er betydelige forskjeller mellom den private sfære og næringslivet hvor man selv kan ta en risikovurdering av om man ønsker å etablere et økonomisk mellomværende eller ei, og staten, som når det gjelder de områder interpellasjonen gjelder, er henvist til å forholde seg til alle som anskaffer så vel bil som TV/radio, og på den måten sikrer seg staten som sin kreditor.

Det er i tillegg til hva statsråden har sagt, også et poeng at når det gjelder vanlige kontraktsmessige forhold mellom private og offentlige parter som reguleres av inkassoloven, er disse forhold ofte atskillig mer kompliserte og med et underliggende forretningsforhold som inneholder atskillige vurderingsmuligheter og nyanser i forholdet mellom partene. Det er derfor naturlig at forsinkelser i slike forhold er lovregulert på en annen måte enn de kontraktsforhold mellom staten og hver enkelt av oss som tas opp i denne interpellasjonen.

Man kan også diskutere hvorvidt tilleggsavgiftene på kringkastingsavgift og årsavgift egentlig er å benevne som gebyrer. At kontraktsparter for øvrig innkrever et mindre behandlingsgebyr av sine kunder regulert av inkassoloven, har etter mitt syn mer preg av rene ekspedisjonskostninger, mens de gebyrer som omtales i denne interpellasjonen, er rene tilleggsavgifter. På toppen av det er det tilleggsavgifter som er vedtatt av Stortinget selv ved de årlige budsjettbehandlinger, og slik sett formelt heller ikke er Regjeringens og Finansdepartementets ansvar. Sammenlikningen av disse stortingsvedtatte tilleggsavgifter i forhold til ordinære gebyrer etter inkassoloven blir sterkt haltende. Dette understrekes også av den store mengde debitorer som ikke betaler ved forfall – over 10 pst. bare når det gjelder kringkastingsavgiften, slik statsråden opplyser i sitt svar i dag. Det er formodentlig slik at ved lavere tilleggsavgifter og mildere innkrevingsrutiner, kanskje til og med med en individuell behandling i forhold til betalingsutsettelse, som antydnet i interpellasjonen, kan mengden av mislighold og betalingsforsinkelser fort øke ytterligere. Dette vil påføre staten ytterligere utgifter i innkrevingskostninger og administrasjon, og ikke minst vil en individuell behandling

av betalingsutsettelse i forhold til den enkeltes personlige økonomi kunne medføre betydelig økt offentlig administrasjon for å få en saksbehandling gjennomført på en kvalitetsmessig tilfredsstillende måte.

Vi har jo hørt i dag statsrådets fremstilling av sin egen omgang med forpliktelsene i forhold til staten. Jeg tror vi bør fortsette å ha disse reglene, slik at flere kan følge statsrådets eksempel.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV): Interpellanten berører en viktig problemstilling i interpellasjonen, men blander kortene på en måte som tar fokus vekk fra det som kunne ha vært interessant å diskutere. Spørsmålet om praksis ved håndhevingen av manglende innbetalinger til f.eks. Statens lånekasse og størrelsen på purregebyrene er ikke det samme som spørsmålet om forskjellsbehandling mellom private kreditorer og offentlige kreditorer. Derfor blir resultatet at når interpellanten viser en slik rørende omtanke for private inkassobyråer, tar man fokus vekk fra det som kunne vært et politisk poeng og kunne vært verdt å diskutere, nemlig situasjonen for dem som faktisk har manglende betalingsevne i forhold til de kravene som kommer fra offentlige institusjoner.

Det er åpenbart at når det gjelder f.eks. manglende innbetalinger til Statens lånekasse, er ikke det nødvendigvis et problem som først og fremst skyldes unnasluntning eller andre ting som kan rettes på med høye gebyrer, men ofte noe som rett og slett skyldes manglende evne til å betale i perioder da skyldneren er i en vanskelig økonomisk situasjon, noe som f.eks. gjelder mange unge mennesker i etableringsfasen. Da er det klart at gebyrer i denne størrelsesorden kan være en stor belastning for den enkelte, og noe som ikke nødvendigvis gjør det lettere å betale. Da er spørsmålet om de til enhver tid virker etter hensikten. Så fra SVs side kan vi være villig til å diskutere håndhevingen av dette regelverket og størrelsen på disse gebyrene, men da må man ikke blande kortene på den måten som man gjør i denne interpellasjonen.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Det er ikkje så vanskelig å finna mange argument som kan tala imot dagens ordning, eller for så vidt å finna eksempel på at dagens ordning kan verka urimeleg. Men det interessante spørsmålet vert då: Kva er alternativet? Er det snakk om å la inkassolova gjelda? Er det snakk om kredittvurdering, garanti ved studielån osv.?

Ein annan ting som skil desse krava frå faktisk alle andre, er mengda av krav, for det er umogleg å finna noko som i mengd kan samanliknast med talet på krav som det her er snakk om. Då er det veldig viktig å ha ei konsekvent haldning, for dermed ikkje å gjera forskjell. Og nettopp dette med solidariteten – at det ikkje vert gjort forskjell på dei som betaler i tide og er pliktoppfyllande, og dei som ikkje er det – er litt av ei utfordring.

Eg ser SVs poeng. Det er eit godt poeng: Korleis kan ein i dette på ein god måte ta vare på dei som reelt har betalingsproblem? Men samtidig veit ein at dersom alternativet til dagens ordning skulle vera ei kostbar inkassoinnkrevjing, vart spørsmålet: Kven skal betala for det? Eg er

redd for at dersom ein følgjer inkassolova, vil det verta dyrare for den enkelte som betaler for seint. Og dersom det skal jamnast ut på alle, vert det jo ein felleskostnad som aukar. Så det er ikkje lett å finna eit rettferdig system her.

Når det gjeld Statens lånekasse, er det gjeve ei fullmakt. Långjevaren opptre i tråd med denne fullmakta. Prinsipielt meiner eg at Stortinget ikkje bør instruera i detalj om korleis ei fullmakt skal praktiserast.

Når det så gjeld størrelsen på tilleggskrava ved for sein betaling av årsavgift og lisensavgift, tek jo Stortinget standpunkt til dette kvart år i samband med budsjettbehandlinga.

Gjermund Hagesæter (FrP): Eg har først og fremst eit par kommentarar til finansministeren, som refererte til bokklubbar og kraftverk og sa at dei hadde veldig strenge ordningar – minst like strenge som desse tre offentlege særordningane som vi har vore inne på. Til det må eg seie at det er ikkje mi erfaring. Eg har tidlegare erfaring som juridisk konsulent, også som gjeldsrådgivar. Der var mi erfaring at bokklubbar og kraftverk gjekk det an å forhandle med, det gjorde det altså ikkje når det gjaldt Lånekassen, ikkje når det gjaldt bilavgift og heller ikkje når det gjaldt NRK-lisens. At finansministeren har ei anna privat erfaring med bokklubbane, får vi ta til orientering, men andre har då ei anna erfaring enn det finansministeren har.

Elles svingar finansministeren seg opp til dei store høgder her når han viser til korleis ein skal ta pant i utdanning. Eg må berre seie at dersom denne utdanninga hadde resultat i ein jobb og i lønn, så kunne ein i alle fall ta lønns trekk. Men eg har lyst til å replisere: Korleis kan ein ta pant i bokklubbøker, og korleis kan ein ta pant i straum? Det hadde det vore ganske interessant å få svar på.

Det som også blei sagt her, er at betaling i tide ikkje skal vere noko forhandlingsspørsmål. Og det skal det sjølv sagt heller ikkje vere. Dei aller, aller fleste av oss vil betale rekningane i tide. Det vil då berre vere dei som ønskjer å gjere opp for seg, men som har ein god grunn som gjer at dei må vente med betalinga ei lita stund, som vil ta kontakt med kreditor. Eg trur det er veldig mange som burde teke kontakt med kreditor, som altså ikkje gjer det. Og eg er ikkje redd for at dersom dei same reglane skulle gjelde for offentlege som for private, ville det medføre eit rush. Eg hadde derfor håpt at vi kunne fått ein større fleksibilitet for det offentlege, så det hadde gått an å forhandle med det offentlege for dei som har betalingsproblem, anten midlertidige eller langvarige. Eg trur ikkje at det vil bli noko billegare for det offentlege å gå knallhardt på og eigentleg skyve problema for debitorane utover i tid og dermed auke problema.

Til Lysbakken vil eg seie: Han viser til at eg hadde vist ein rørende omtanke for private inkassobyrå. Eg har ikkje snakka om private inkassobyrå i det heile. Det eg snakka om, var private kreditorar som krev betaling, og som ikkje får det.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg har ikke så mye å legge til avslutningsvis. Jeg vil bare si at jeg tror man

med stor trygghet kan slå fast at et offentlig apparat som i større grad skal behandle skyldnere individuelt, vil bli et større offentlig apparat. Et større offentlig apparat vil koste mer enn et mindre offentlig apparat. Noen må betale for det, enten de som betaler ytelsene, f.eks. rente i Statens lånekasse, eller det må tas over felleskassen, altså via skattepengene. Jeg tror det finnes atskillig bedre måter å bruke skattepengene på enn å legge opp et større apparat for for sent betalende.

Et par representanter har i interpellasjonsdebatten touchet innom temaet gjeldsordninger. Det er jo egentlig et annet tema enn det interpellanten reiser. Men jeg skjønner at en del av hans eksempler går på nettopp det.

La meg da bare vise til at Regjeringen har under arbeid endringer i disse forholdene og vil gjennom Barne- og familiedepartementet med det første fremme forslag som gjør at Stortinget vil få anledning til å diskutere nettopp det. Det tror jeg kan være nyttig, for vi har jo nå etter hvert en del erfaring med hvordan slike forhold gjøres opp. Men også her er det en balanse, for noen må betale for at andre ikke betaler. Og det er tross alt fortsatt et flertall som betaler – et meget stort flertall – så det er faktisk ikke noen lett vei ut av det heller. Men Stortinget vil få en anledning til å komme tilbake til det.

Representanten Nordtun sa innledningsvis i debatten at størrelsen på gebyrene kan diskuteres. Det kan de i høyeste grad, for det er et årlig stortingsvedtak som ligger bak det. Jeg bare minner om det jeg sa i mitt første svar, at den gang da tilleggsavgiften knyttet til kringkastingsavgiften ble foreslått av Regjeringen, ble den av Regjeringen foreslått til 100 kr. Men Stortinget mente det virkelig skulle svi å komme for sent med denne betalingen, og økte derfor tilleggsavgiften til det som den gang var et rettsgebyr, 250 kr, altså fra 100 kr – som foreslått – til 250 kr. Det skal dog legges til at rettsgebyrene har økt enda mer. Rettsgebyret er i dag 670 kr. Så sånn sett har ikke gebyret i forhold til for sent betalende lyttere og seere egentlig holdt tritt, hvis man skulle legge det til grunn. Men det har åpenbart vært Stortingets oppfatning at det offentlige ikke velger sine kunder. Det å kunne se på NRK er noe man har en rett til. Vi kan ikke velge bort dem som vi antar ikke kan betale kringkastingsavgiften. Det krever også noe mer resolute innkrevingsmetoder – selv om vi i denne debatten heldigvis ikke har snakket om torpedoer.

Presidenten: Interpellasjonsdebatten er dermed avsluttet.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi er da klare til å gå til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

I reglement for Folketrygdfondet skal § 9 lyde:
Kongen kan gi nærmere regler om fondsforvaltningen og treffe nærmere bestemmelser til utfylling og gjen-

nomføring av reglene. Kongen kan i særlige tilfeller dispensere fra § 5.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Per Erik Monsen på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet.

Det voteres over forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for Stortinget slik at årsavgiften på motorvogner betales for den tid kjøretøyet er registrert.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 90 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.33.14)

Presidenten: Det voteres så alternativt mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:91 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentantene Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen om å differensiere årsavgiften på motorvogner – vedlegges protokollen.»

Her har representanten Svein Roald Hansen bedt presidenten gjøre oppmerksom på at det ved en feil i innstillingen fremgår at Arbeiderpartiet skulle være med i et flertall som står bak innstillingens forslag til vedtak. Arbeiderpartiet skal ikke være med og har varslet støtte til forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen utrede hvordan et system med geografisk differensiering av årsavgiften på motorvogner kan bidra til å redusere avstandsureferanser for folk og næringsliv i distriktene.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes forslaget med 76 mot 32 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.34.26)

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Gjermund Hagesæter satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring av skatteloven som medfører at gevinstbeskatning, ved overgang fra sameie til enkeltmannsforetak, ikke finner sted før salg er foretatt.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og innstillingen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:99 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter om endring av reglene for beskatning ved overgang fra sameie til enkeltmannsforetak slik at ikke kjøper lenger blir beskattet for salg som ikke reelt er foretatt – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 87 mot 19 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.35.30)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har May Britt Vihovde satt fram et forslag på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget forslag som sikrer at energi levert fra alternative energikilder som fjernvarme, biobrensel og varmepumper sikres like konkurransevilkår med elektrisk kraft i Finnmark, Troms og Nordland.»

Det voteres alternativt mellom dette forslaget og innstillingen.

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget ber Regjeringen snarest legge fram for Stortinget de nødvendige lovendringsforslag for å sikre at energi levert fra alternative energikilder som fjernvarme, biobrensel og varmepumper i merverdiavgiftsloven blir likebehandlet med elektrisk kraft i Finnmark, Troms og Nordland.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes innstillingen med 67 mot 42 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.36.19)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten har Per Erik Monsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I

Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2003, fremme forslag om innføring av et system som gjør at bensin- og dieselavgiften ikke overstiger foregående års gjennomsnittlige avgift på det europeiske markedet.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innføring av et fleksibelt system for bensin- og dieselavgift, slik at avgiften går ned når oljeprisen går opp og motsatt, slik at utsalgsprisen ikke endres vesentlig som følge av endringer i oljeprisen.»

Det voteses alternativt mellom dette forslaget og innstillingen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:108 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentant Karl-Anton Swensen om å justere drivstoffavgiftene etter prisutviklingen på råolje for å sette et øvre tak på prisene og derved gi mer forutsigbare rammevilkår for transportbrukere og næringsliv – bifalles ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 91 mot 18 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.37.13)

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:124 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentantane Inger Enger og Morten Lund om å

lovfeste kjønnsnøytrale pensjonsordningar – vert lagt ved protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det foreligger ikke noe voteringstema i sak nr. 7.

*Sak nr. 8**Referat*

1. (310) Endringer på statsbudsjettet for 2002 under Justis- og politidepartementet (Vardåsen leir mv.) (St.prp. nr. 67 (2001-2002))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
2. (311) Kvalitetsreformen. Om høyere samisk utdanning og forskning (St.meld. nr. 34 (2001-2002))
3. (312) Kvalitetsreformen. Rekruttering til undervisnings- og forskerststillinger i universitets- og høyskolesektoren (St.meld. nr. 35 (2001-2002))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
4. (313) Tilleggsmelding til St.meld. nr. 55 (2000-2001) Om samepolitikken (St.meld. nr. 33 (2001-2002))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
5. (314) Jordbruksoppkjøret 2002 – endringer i statsbudsjettet for 2002 m.m. (St.prp. nr. 65 (2001-2002))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
6. (315) Valg av trasékorridor for Ringeriksbanen m.m. (St.prp. nr. 66 (2001-2002))
7. (316) Forsert utbygging av E6 gjennom Østfold. Finansiering av ny Svinesundsforbindelse gjennom en felles bompengoordning med Sverige. Revidert fase 1 av Østfoldpakka (St.prp. nr. 68 (2001-2002))
Enst.: Nr. 6 og 7 sendes samferdselskomiteen.

Møtet hevet kl. 11.40.
